

3. oktober 2018

Kommissorium for rådgivningsgruppe om demokratisk dannelse på ungdomsuddannelserne

Ungdomsuddannelserne er kulturbærere i det danske samfund og skal forberede eleverne til leve i et samfund bygget på værdier som demokrati, ytringsfrihed og ligestilling mellem kønnene.

Nogle ungdomsuddannelser oplever i disse år udfordringer med især kultursammenstød, konflikter, modstridende verdenssyn samt religiøs mobning og kontrol blandt elever. Det medfører en række af udfordringer – både for den enkelte elev og for uddannelsesinstitutionerne. Det kommer eksempelvis til udtryk ved, at vestlige frihedstraditioner udfordres, at elever med ikke-vestlig baggrund koncentrerer på de samme institutioner, eller at elevsammensætningen kan påvirke det faglige niveau negativt. Dette udfordrer igen det demokratisk dannende studiemiljø, som ungdomsuddannelserne har til opgave at skabe for eleverne.

Derfor nedsatte undervisningsministeren i 2017 et dialogforum for demokratisk dannelse, som skulle komme med anbefalinger til, hvordan demokratisk dannelse på ungdomsuddannelserne kan styrkes.

Baggrund

I marts 2018 kom dialogforummet med deres anbefalinger, som var struktureret under følgende fire overskrifter, som er formidlet til uddannelsesinstitutionerne:

1. Viden om demokratiske værdier og medborgerskab
2. Accept af grundlæggende demokratiske værdier, rettigheder og pligter
3. Deltagelse i formelle og uformelle demokratiske processer
4. Respekt og tolerance for det enkelte individs rettigheder

Arbejdet med at styrke den demokratisk dannelse bliver kun mere relevant i fremtiden. I 2017 havde hver tiende elev, der begyndte i skole, ikke-vestlig baggrund. Og der er kommuner i Danmark, hvor mere end 20 pct. af borgerne har ikke-vestlig baggrund. De udfordringer med eksempelvis kultursammenstød, der måtte opstå som følge af den demografiske udvikling, kan ikke undgå at komme til påvirke ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Kultursammenstød, konflikter, modstridende verdenssyn samt religiøs mobning og kontrol er endvidere komplekse og ømtålelige emner, der også rummer mange dilemmaer. Emnerne er derudover både konkrete og abstrakte, hvad eksempelvis den tilbagevendende debat om eksempelvis bederum, håndtryk og tildækning af kvinder på uddannelsesinstitutioner vidner om. Der er behov for, at vi som samfund bliver bedre til at forholde os til, og for at vi diskuterer emnerne på en opbyggelig måde, herunder at Undervisningsministeriet bestyrkes i at vejlede og følge op og at uddannelsesinstitutionerne bliver bedre til at adressere og håndtere dem.

Der etableres derfor en rådgivningsgruppe, som får til opgave løbende at rådgive undervisningsministeren i forhold til arbejdet med demokratisk dannelse på ungdomsuddannelserne. Herudover kan øvrige

uddannelsesområder under Undervisningsministeriet inddrages. Undervisningsministeren kan ligeledes rette henvendelse til gruppen med ønske om at behandle og drøfte konkrete opgaver og/eller dilemmaer. Endelig kan rådgivningsgruppen naturligvis også bidrage til den offentlige debat.

Opgaver for rådgivningsgruppen

Formålet med rådgivningsgruppen er at bidrage til, at uddannelsesinstitutionerne kan skabe synlighed, tydelighed og accept af de frihedsrettigheder, der følger af bl.a. grundloven og vestlig frihedstradition, fx i forhold til ytringsfrihed, religionsfrihed, herunder retten til ikke at tro og seksuel frihed.

Rådgivningsgruppen skal med afsæt i deres forskellige fagligheder og erfaringer debattere kultursammenstød, konflikter, modstridende verdenssyn samt religiøs mobning og kontrol blandt elever på ungdomsuddannelserne, således at emnerne belyses analytisk og fordomsfrit. Formålet er ikke konsensus eller enighed, men at tilvejebringe et fagligt og holdningsbaseret grundlag for politiske initiativer og konkrete tiltag på institutionerne. Rådgivningsgruppen skal således på den baggrund rådgive undervisningsministeren om, hvordan institutionernes arbejde med demokratisk dannelse kan styrkes og understøttes, og om behov for yderligere tiltag på centralt eller lokalt plan. Det kan fx være rådgivning i forhold til at styrke:

- elevernes viden om den historiske baggrund for danske demokratiske værdier - herunder forståelse for, at vores demokratiske værdier er historieskabte og historieskabende.
- elevernes accept af og respekt for frihedsrettighederne, fx religionsfrihed og retten til ikke at tro.
- elevernes kendskab til samfundstendenser, der udfordrer de demokratiske værdier, fx æresrelaterede konflikter, kulturkonflikter og ulige rettigheder for piger hhv. drenge.
- elevernes accept af det enkelte individs rettigheder og ukrænkelighed.
- elevernes deltagelse i demokratiske debatter fx om kontroversielle emner – herunder hvordan man giver udtryk for sine egne meninger på en ordentlig måde.

Rådgivningsgruppen sammensættes, så der indgår personer fra det tidligere dialogforum for demokratisk dannelse, personer fra forskellige dele af ungdomsuddannelsessektoren, holdningspersoner med markante stemmer i debatten om demokratisk dannelse og personer med baggrund i forskning, der er relevant i forhold til demokratisk dannelse.

Rådgivningsgruppens medlemmer udpeges af undervisningsministeren i deres personlige egenskab, og der udpeges en formand for gruppen. Rådgivningsgruppens sammensætning kan ændres efter behov.

Rådgivningsgruppen mødes med undervisningsministeren to gange årligt og derudover efter behov. Møderne kan suppleres med faglige oplæg m.v. fra personer i eller uden for rådgivningsgruppen. Medlemmer kan også tage kontakt til undervisningsministeren mellem møderne. Rådgivningsgruppens møder og kommunikation med ministeren sekretariatsbetjenes af Undervisningsministeriet.

Rådgivningsgruppen nedsættes september 2018 og fungerer, med mindre andet besluttes, frem til udgangen af 2020.